

O‘ZBEKISTONDA IQTISOD VA TILSHUNOSLIK INTEGRATSIYASI MUAMMOLARI

Adilova Soliyaxon

*Samarqand iqtisodiyot
va servis instituti
o‘qituvchisi*

Aslanov Shaxzod

*Samarqand iqtisodiyot
va servis instituti
talabasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada biz iqtisodiy integratsiya muammolari davrida yuzaga kelgan muammolar va ularni hal qilish yo'llarini ko'rib chiqamiz. Muammolar va echimlar alohida ko'rsatilgan.

Kalit so'zlar: iqtisod, talabalar, xalqaro, muvofiqlashtirish, chet tili, eksport, import, o'qitish usullari, muammolarni hal qilish, iqtisodchilar.

O‘zbekistonda iqtisodiyot va tilshunoslik fanlari integratsiyasi iqtisodiyotni rivojlantirish, aholi turmush darajasini oshirish va xalqaro aloqalarni mustahkamlash uchun ulkan imkoniyatlarga ega. Biroq, ushbu integratsiya yo'lida e'tiborga olinishi va hal qilinishi kerak bo'lgan bir qator muammolar mavjud:

1. Til to'sig'i:

Ko'pchilik o'zbekistonliklarning xorijiy tillarni, xususan, ingliz tilini bilmasligi xalqaro iqtisodiy hamkorlikka jiddiy to'siq bo'lmoqda. Bu eksport, import, investitsiyalarni jalb qilish va turizmni rivojlantirish imkoniyatlarini cheklaydi.

Bu muammoni hal qilish uchun maktab o'quv dasturida chet tillarini o'rganishga ajratiladigan soatlar miqdorini ko'paytirish orqali chet tillarini bilish darajasini oshirish, chet tillarini o'rganishni majburiy holga keltirish zarur. barcha ixtisoslik talabalari, kattalar uchun chet tili kurslarini yaratish, uni tezroq va samaraliroq o'zlashtirish tillarini ta'minlaydigan zamonaviy o'qitish usullaridan foydalanish. Tarjimonlar, tilshunoslar va chet tili o'qituvchilarini tayyorlaydigan oliy o'quv yurtlarida o'rinlarni ko'paytirish orqali tilshunoslik yo'nalishi bo'yicha mutaxassislar tayyorlash. Lingvistik xizmatlar infratuzilmasini rivojlantirish tarjima agentliklari, til maktablari va lingvistik xizmatlar ko'rsatuvchi boshqa tashkilotlarning ochilishini rag'batlantiradi. Iqtisodiyot va tilshunoslik fanlari integratsiyasi bo'yicha idoralararo ishchi guruh tuzish, iqtisod va tilshunoslik fanlarini integratsiyalashuvining yagona strategiyasini ishlab chiqish, iqtisodchi olimlar va tilshunos olimlar o'rtasida tajriba va ilg'or tajriba almashishga qaratilgan tadbirlarni muntazam o'tkazish orqali iqtisodiyot va lingvistik bo'limlar o'rtasidagi muvofiqlikni kuchaytirish. Iqtisodiy

dastur va strategiyalarni ishlab chiqishda lingvistik omillarni hisobga olgan holda iqtisodiy siyosatning lingvistik jihatlariga e'tiborni kuchaytirish va tilning odamlarning iqtisodiy xulq-atvoriga ta'siri bo'yicha tadqiqotlar olib borish. Aholi o'rtasida chet tillarini o'rganishni ommalashtirish bo'yicha kampaniya o'tkazish va chet tillarini o'rganishning ahamiyati to'g'risida axborot tarqatishda ommaviy axborot vositalaridan foydalanish orqali chet tillarini o'rganishga ko'maklashish .

O'zbekistonda til to'sig'i muammosini hal etish uzoq muddatli vazifa bo'lib, kompleks yondashuvni talab qiladi. Biroq, bu muammoni hal qilish bo'yicha sa'y-harakatlar yanada rivojlangan iqtisodiyot, xalqaro munosabatlarda ko'proq ishtirok etish va aholining turmush darajasini oshirish shaklida yaxshi samara beradi.

2. Mutaxassislarning lingvistik tayyorgarligi yetarli emasligi:

O'zbekistondagi ko'plab iqtisodchilarning tarjima, tarjimonlik va tarjimonlik ko'nikmalari yo'qligi ularning xorijiy hamkorlar bilan ishlashlarini qiyinlashtiradi. Tilshunoslar har doim ham iqtisodiy terminologiyaning o'ziga xos xususiyatlarini bilmaydi, bu esa tarjimalarda noaniqliklarga olib keladi.

Bu muammoni hal qilish uchun bir necha yo'nalishda harakat qilish, chet tili o'qituvchilarining malakasini oshirish orqali treninglar, seminarlar va mahorat saboqlari o'tkazish hamda bolalar va o'smirlarning tillarni qo'shimcha o'rganishi uchun til to'garaklari va lingvistik to'garaklar tashkil etish orqali ta'lim tizimini takomillashtirish zarur. Talabalarning ehtiyojlari va tayyorgarlik darajasini hisobga olgan holda kattalar uchun xorijiy tillarni o'rganish dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish, korxonalar va tashkilotlarda korporativ til kurslarini tashkil etish orqali balog'at yoshida chet tillarini o'rganishni qo'llab-quvvatlash. Tarjimonlar, tilshunoslar va chet tili o'qituvchilarining maoshlarini oshirish, tilshunoslik yo'nalishidagi yosh mutaxassislarni grantlar asosida qo'llab-quvvatlash dasturlarini yaratish orqali tilshunoslikka oid kasblar nufuzini oshirish. Ta'lim muassasalari, tadbirkorlik, davlat organlari va nodavlat notijorat tashkilotlari o'rtasida sheriklik aloqalarini yo'lga qo'yish va mutaxassislarning til o'rgatish bo'yicha idoralararo ishchi guruhlarini tashkil etish orqali tarmoqlararo hamkorlikni rivojlantirish . Chet tillarini o'rganishning ahamiyati to'g'risidagi axborotni ommaviy axborot vositalari orqali tarqatish, ijtimoiy aksiyalar va tillarni o'rganishni rag'batlantirishga qaratilgan tadbirlarni o'tkazish orqali chet tillarini o'rganishni ommalashtirish.

O'zbekistonda mutaxassislarning yetarli darajada tilshunoslik tayyorgarligi muammosini hal etish davlat , jamiyat va har bir shaxsning sa'y-harakatlarini talab qiladigan uzoq muddatli vazifadir. Biroq, bu yo'nalishdagi ishonchli qadamlar ta'lim sifatini oshiradi, mamlakatning xalqaro bozordagi raqobatbardoshligini oshiradi va

har bir fuqaroning o'zini-o'zi rivojlantirish va o'z-o'zini anglashi uchun yangi imkoniyatlar ochadi.

3. Lingvistik xizmatlar infratuzilmasi yetarli darajada rivojlanmagan:

O'zbekistonda iqtisodiyot va tilshunoslik integratsiyasida zarur yordam ko'rsata oladigan tarjima agentliklari, chet tili o'qituvchilari va boshqa mutaxassislar yetishmaydi. Tilshunoslarni sertifikatlash tizimi yetarli darajada rivojlanmagan, bu esa ularning malakasini baholashni qiyinlashtiradi.

tarjima agentliklariga soliq yukini kamaytirish va biznesni rivojlantirish uchun imtiyozli kreditlar berish orqali tarjima agentliklarini yaratish va rivojlantirishni rag'batlantirish kabi bir qancha yo'nalishlarda harakat qilish zarur. Talabalarning ehtiyojlari va tayyorgarlik darajasini hisobga olgan holda kattalar uchun xorijiy tillarni o'rganish dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish, korxonalar va tashkilotlarda korporativ til kurslarini tashkil etish orqali balog'at yoshida chet tillarini o'rganishni qo'llab-quvvatlash.

4. Iqtisodiyot va lingvistik bo'limlar o'rtasidagi muvofiqlashtirishning yetarli darajada yo'qligi:

Iqtisodiyot va tilshunoslik integratsiyasining yagona strategiyasining yo'qligi harakatlarni takrorlash va resurslardan samarasiz foydalanishga olib keladi. Iqtisodiyot, ta'lim, madaniyat vazirliklari va ushbu muammodan manfaatdor boshqa idoralar o'rtasida o'zaro hamkorlikni kuchaytirish zarur.

5. Iqtisodiy siyosatning lingvistik jihatlariga yetarlicha e'tibor berilmaganligi:

Iqtisodiy dasturlar va strategiyalarni ishlab chiqishda lingvistik omillar har doim ham hisobga olinmaydi, bu esa istalmagan oqibatlariga olib kelishi mumkin. Iqtisodchilar va siyosatchilar o'rtasida tilshunoslikning iqtisodiy taraqqiyot uchun ahamiyati haqida tushuntirish ishlarini olib borish zarur.

Iqtisodiyot va tilshunoslik fanining integratsiyasi murakkab, ammo zarur jarayon bo'lib, O'zbekiston taraqqiyoti uchun ulkan imkoniyatlarga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Абдурашидов, С., & Адилова, С. (2024). ИСКУССТВО ИЗУЧЕНИЯ РУССКОЙ ФИЛОЛОГИИ: РАЗГАДКА ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 2(1), 63-66.
2. Ashurova, O. Y. Innovation Infrastructure in Uzbekistan the Need for Development. Journal of Marketing and Emerging Economics.
3. Yuldasheva, A. O., & Nasimov, D. (2023). THE ROLE OF THE DIGITAL ECONOMY IN IMPROVING THE QUALITY AND EFFICIENCY OF

- SERVICES. IQTISODIYOT VA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYA JURNALI| JOURNAL OF ECONOMY AND MODERN TECHNOLOGY, 2(8), 10-13.
4. Yuldashevna, A. O., & Samandar, B. (2023). INNOVATION AND ITS EFFECTIVE USE. IQTISODIYOT VA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYA JURNALI| JOURNAL OF ECONOMY AND MODERN TECHNOLOGY, 2(8), 1-4.
 5. Ашурова, О. Ю., & Шавкатов, Э. (2023, November). ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ИНВЕСТИЦИЯЛАР САМАРАДОРЛИГИ. In The Role of Technical Sciences in IV Industrial Civilization: International Scientific and Practical Conference (UK) (Vol. 3, pp. 12-14).
 6. Ашурова, О. Ю., & Тохирова, З. (2023, November). ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИДА ИНВЕСТИЦИОН ФАОЛИЯТНИ ЮРИТИШ МЕХАНИЗМИ. In The Role of Technical Sciences in IV Industrial Civilization: International Scientific and Practical Conference (UK) (Vol. 3, pp. 15-16).
 7. Yuldashevna, A. O. (2024). ANALYSIS AND FACTORS INFLUENCING INVESTMENT ATTRACTIVENESS. Web of Semantics: Journal of Interdisciplinary Science, 2(3), 147-149.
 8. Юлдашева Д.Б. Лингвистика: история, основные понятия и последние развития / Университет общественной безопасности республики Узбекистан /Сборник материалов/ II международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы методики преподавания русского языка», 4 марта 2024 г. 387-390 стр.
 9. Yuldasheva D.B. Iqtisodiy atamalarning lingvistik evolyutsiyasi: inglizcha soʻzlar global biznes aloqalaridagi oʻrni / Университет общественной безопасности республики Узбекистан /Сборник материалов/ II международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы методики преподавания русского языка», 4 марта 2024 г. 409-411 стр.
 10. Yuldasheva D.B. Aniqlik kuchi: toʻgʻri atamalar ishlab chiqarish samaradorligi bosma Университет общественной безопасности республики Узбекистан /Сборник материалов/ II международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы методики преподавания русского языка», 4 марта 2024 г. 412-415 стр.
 11. Yuldasheva D.B. Tilning kuchi: Iqtisodiy atamalarni tarjima qilishda lingvomadaniy muammolarni hal qilish bosma Oʻzbekiston Respublikasi Ichki Ishlar Vazirligi Fargʻona akademik litseyi “Filologiya va fanlarni oʻqitishning dolzarb masalalari” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari, Fargʻona -2024-yil 234-237 betlar.
 12. Yuldasheva D.B. Language and style signatures – empirical experience in the use of speech genres American Journal of language, Literacy and Learning in STEM Education Volume 02, Issue 03, March 14, 2024/ ISSN (E): 2993-2769 P. 312-316